

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 32/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av järnvägslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2009 en proposition med förslag till ändring av järnvägslagen (RP 207/2009 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Hannu Pennanen, kommunikationsministeriet

- jurist Laura Kuistio, Banförvaltningscentralen
- chefsjurist Henrika Räsänen, Järnvägsverket
- verkställande direktör Teuvo Sivunen, VR-Rata Ab
- säkerhetsdirektör Yrjö Poutiainen, VR-Group Ab.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Banförvaltningscentralen
- Järnvägsverket
- Pöyry CM Oy
- Rautatiemuseoiden ja -harrastajien liitto.

PROPOSITIONEN

Inom trafikförvaltningen bereds en omfattande ämbetsverksreform i samband med vilken Banförvaltningscentralen, Vägförvaltningens centralförvaltning och Sjöfartsverkets övriga funktioner än de som överförs till Trafiksäkerhetsverket eller till det produktionsbolag inom sjöfarten som ska grundas sammanslås till Trafikverket. Järnvägsverket, Luftfartsförvaltningen och Fordonsförvaltningscentralen samt Sjöfartsverkets sjösäkerhetsfunktion, myndighetsfunktionerna inom styrningen och lotsningen av fartygstrafiken och fartygsregisterföringen slås på motsvarande sätt ihop till Trafiksäkerhetsver-

ket. I propositionen föreslås att de bestämmelser i järnvägslagen som nämner Järnvägsverket eller Banförvaltningscentralen som behöriga myndigheter ska ändras i enlighet med ämbetsverksreformen. Samtidigt ändras de bestämmelser i lagen som gäller säkerhetsintyget eller som anknyter till det. Vidare föreslås det att i lagen ska göras de ändringar som föranleds av den ändring av lagen om trafiksäkerhetsuppgifterna i järnvägssystemet som är under beredning samtidigt.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2010.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande anmärkningar.

Enligt propositionsmotiven och inkommen tilläggsutredning är det huvudsakligen fråga om ett tekniskt ändringsförslag som anknyter till ämbetsverksreformen inom trafikförvaltningen. Den största substansändringen gäller 31 § i järnvägslagen (555/2006) med bestämmelser om säkerhetsintyg. Det är meningen att paragrafen ska ändras så att man kräver säkerhetsintyg enligt järnvägssäkerhetsdirektivet, dvs. direktiv 2004/49/EG, inte bara av järnvägsföretag, utan också av museitrafikoperatörer och sådana banhållningsföretag som trafikerar statens bannät med rullande materiel. Dessutom ska intyget i enlighet med direktivet delas upp i två delar: A och B. Ändringsförslaget är ägnat att öka säkerheten inom järnvägstrafiken, vilket utskottet välkomnar.

Museitrafik. Sakkunniga har uttryckt sin oro över hur reformen påverkar möjligheterna att bedriva museitrafik. Enligt Europeiska järnvägsbyråns (ERA) tolkning gäller samma säkerhetsbestämmelser för museitrafikoperatörer som för andra järnvägsoperatörer när de trafikerar samma bannät (finska statens bannät). I artikel 2 i järnvägssäkerhetsdirektivet förtecknas de verksamheter som medlemsstaterna får undanta från direktivets tillämpningsområde. Där nämns inte museitrafik.

Enligt gällande 55 § i järnvägslagen ska museitrafikoperatörer ha trafiktillstånd. Regeringen föreslår nu att den bestämmelsen ska upphävas och att dessa operatörer i fortsättningen ska ha säkerhetsintyg. Enligt uppgift har trafiktillståndet i princip inneburit att man sört för samma säkerhetsaspekter inom museitrafiken och den banhållningsrelaterade trafiken som genom det säkerhetsintyg som enligt den gällande lagen krävs av järnvägsföretag, om än i snävare

omfattning. Det system för riskhantering som krävs motsvarar i tillämpliga delar det säkerhetsstyrningssystem som krävs för A-delen av säkerhetsintyget. Systemet för säkerhetsstyrning ska enligt 30 § 2 mom. ställas i relation till verksamhetens art och omfattning. Vidare kommer heller inte villkoren för B-delen av säkerhetsintyget att i någon väsentlig utsträckning avvika från villkoren för trafiktillståndet. Enligt övergångsbestämmelsen i lagförslaget är ett trafiktillstånd som Järnvägsverket har beviljat en museitrafikoperatör fortsatt i kraft efter lagens ikraftträdande under den tid för vilken det har beviljats, om inte operatören själv ansöker om säkerhetsintyg före det.

Utskottet anser det motiverat att också museitrafiken för sin del uppfyller de krav som ställs på trafikoperatörer och som ser till att säkerheten inom järnvägstrafiken ligger på en så hög nivå som möjligt. Utskottet vill ändå lyfta fram järnvägstrafikens kulturhistoriska betydelse för vårt land, och det anser att museitrafiken är mycket viktig och något vi måste slå vakt om. Det nuvarande systemet med trafiktillstånd har enligt uppgift fungerat friktionsfritt, och den föreslagna ändringen är närmast av teknisk natur. Förslaget innebär enligt vad utskottet erfar inte att villkoren för museitrafik skulle bli strängare i någon nämnvärd utsträckning. Tillämpningspraxis för den föreslagna lagen får absolut inte innebära att museitrafiken de facto äventyras i framtiden. Man måste ta tillräcklig hänsyn till museitrafikens art och verksamhetens småskalighet när praxis för tillstånd och avgiftsuttag formas och avgifterna bestäms, så att tillstånden och avgifterna inte blir ett faktiskt hinder för museitrafik.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Saara Karhu /sd
medl. Mikko Alatalo /cent
Marko Asell /sd
Leena Harkimo /saml
Kalle Jokinen /saml
Jyrki Kasvi /gröna

Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf
Markku Pakkanen /cent
Lyly Rajala /saml
Pertti Salovaara /cent
Janne Seurujärvi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.